

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai-bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Elfizetési árak:
Egy óra ... .. 40 (80 fillér) | Félévre ... .. 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre ... .. 1.20 (2.40 „ | Egyes szám ... .. 20 fillér.

Országos szövetségünk alakuló közgyűlését Budapesten, május hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg. KészüljeteK sürgősen az alakuló közgyűlésre!

Diadal!... Diadal!...

A túláradó lelkesedés elragadná a tollunkat, midőn a Konzum-közgyűlés eredményeiről akarunk írni, ha nem fékezne meg készakarva örömről és nem ragaszkodnánk szigorúan ahhoz a nézetünkhöz, hogy a higgadság jellemzi az igazi harcost a veszedelem közepette s az igazi győztes magán tud uralkodni elsősorban. Pedig ha valamikor, úgy most volna okunk a tomboló öröme, sőt jogunk volna a — káröröme is.

De amit érzünk, magunkba fojtjuk. Amit gondolunk a győzelem felől, csak azt mondjuk el minden frázis, minden túlzás nélkül. Ugy akarunk tenni, mint a hadvezér, aki nem veszti el a fejét egy győzelme fölött érzett örömeiben, hanem legelső gondja a diadal kiaknázása, ellenségének teljes szétverése s hadi pozíciójának megerősítése.

Csak azt fejtegetjük: mi történt? Kinek a veresége, kinek a győzelme és kinek az érdeme, ami történt? — és végül, mi a jelentősége a diadalnak?

Hogy mi történt, arra röviden megfelelelnék a vasárnapi konzum-közgyűlés számadatai: kivettek összesen 9040, leadtak 7268 szavazatot. Ebből a *mi jelöltjeinkre* 7186, az *ellenfélre* 140 szavazat esett. Ez a szavazat-arány nem kevesebbet jelent, mint a szervezett vasutasoknak minden várakozást meghaladó diadalát. Soha ennyiféle alávaló eszközzel, soha ekkora dühvel nem támadtak bennünket, soha annyiszor nem hánytorgatták fel nekünk a nemzetköziséget, soha sem tüntették fel ellenfeleink ilyen arcátlansággal magukat az intelligencia képviselőiül a „tudatlan” munkássággal szemben, soha annyi rágalmat össze nem hord-

tak ellenünk, mint most. És soha ilyen fényesen nem mutatkozott szerveztségük fölénye, minden rágalmon felülemelkedő, a „vörös rém” falra festegetésétől meg nem ijedő s a közérdeket ismerő tudatosságunk fölénye, mint most. Ekkora diadalt még nem aratott a szervezett vasúti munkásság egy csapásra. Ellenfeleink — a Konzumban legalább — teljesen elenyésztek anélkül, hogy minden erejük megfeszítésével a csúfságra összehozott 140 szavazat tanúsága szerint számbavehető eredményeket még kinevezett kartársaink között is el tudták volna érni.

A szó szoros értelmében *tökéletes* diadal a mi részünkre, teljes szétzülés az ő számukra — ez az, ami történt.

S mi az, ami létrehozta ezt az eredményt?

Erre a kérdésre is egyszerű a válasz: szervezetünk ereje, amely nem egyesek egyéni profitdühének, hanem az összesség jólétének szolgálatába állott, szervezetünk tagjainak felvilágosodottsága és mások felvilágosítását célzó készsége, programmunk becsületessége, a szervezett vasutasok agitáló készsége és önfeláldozása — a mi részünkről; a korrupció fertőjében való fetregés, a tehetetlen kapkodás a koncert megvetendő fegyverekkel való hadakozás, elvitelenség, tudatlanság és a tagok érdekeinek lábball tiprása — az ő részükéről. A közérdeket képviselte a mi szervezett erőnk — ezért győzedelmeskedtünk mi. Az egyéni haszonért kapaszkodtak a konclesők — ezért buktak olyan gyalázatosan.

14,000 tag érdeke aratott diadalt mivelünk, a mi győzelmünk egy a közjót célzó program diadala, a mi győzelmünk a szerveztség eredménye — az ő bukásuk az elvitelenség veresége, az ő vereségük a kapzsiság legyőzése, az ő legyőzetésük a korrupció

szédelgéseinek megszüntetése a Konzumban. A mi diadalunknak minden tisztességes ember örvendhet, az ő bukásukban minden becsületes ember a korrupció vereségét látja.

Ellenfeleink ne törjék soká fejüket bukásuk okain: ilyen egyszerű okok, ilyen tanulságos okok eredménye az.

Ha a Konzumgyűlésen a korrupció győzedelmeskedik és nem a mi programmunk, ha a zsirondizmus vértzivó csápjai körülölelték volna a Konzumot s a Turtsányi-Breuer-cég listája kap többséget, ők már nyugodhatnának babérjaikon. Nekik már nem volna több tennivalójuk, mint beharócsolni a profitot, lelegelni a Konzumot. Az ő egyetlen gondjuk az volna, hogy milyen új utakat-módokat találhatnának a tagok szipolyozására. Sőt ez a gond sem volna súlyos rájuk nézve, az ő koponyájuknak a gyakorlat már könnyűvé tette a profitszerzés módjainak kitalálását. Az ő munkájuk embereik bejuttatásával beveződött volna.

A mi munkánk azonban csak most kezdődik. A feladat százszor nehezebb fele még hátra van. Minálunk bizalmi embereink megválasztása csak alkalom, csak mód programmunk végrehajtására. A főfeladat, amelynek terhe most első sorban azok vállán nyugszik, akiket beválasztottunk, csak most áll előttünk igazán minden nehézségével, az elébe tornyosuló akadályokkal. A Konzumot újjáalkotni, megtisztogatni, felvirágoztatni — ez a mi célunk. Erre ad alkalmat a vasárnapi győzelem. Ezt a felelősséget vállaltuk mi magunkra ellenfeleinkkel szemben, akik csak hasznot reméltek esetleges győzelmüktől, míg mi áldozatokat hoztunk és újabb munka kötelességét vállaltuk magunkra a konzum-tagok érdekében.

Programmunkat végrehajtani, ígére-

Május elseje a munkások világünnepé!

tünknek megfelelőleg újáteremteni a Konzumot: ezt a feladatot rója ránk a vasárnapi győzelem, amelyet munkástársaink szerveztségének felvilágosodottsága és ki-evezett kartársaink bizalma nekünk szerzett.

Nagy a feladat, még nagyobb a felelősség: de most, a közgyűlés után is époly szentül fogadjuk, mint előtte, hogy megfelelünk neki s a Konzum újáteremtésének óriási munkájához lelkesedéssel, önfeláldozással, lelkiismeretesen fognak hozzá megválasztott bizalmi embereink, akik bizonyára méltók akarnak lenni kötelességük teljesítésében azokhoz, akik vasárnap ezt a kötelességet rájuk rótták.

Május elseje.

Az erdő meglombosodik. A mező kiszől. A kopáron is fü sarjad. A tél jégbilincseit széttörte a természet és pazar pompában érkezik meg a tavasz leggyönyörűbb hónapja, a Május. Virágillat, madárdal köszönti. A szunyadó remény felébred és élni akar.

Nem találjátok-e természetesnek, ha a legszebb évszak leggyönyörűbb hónapjának első napját örömmel köszönti az érező kebel. Nem találjátok-e természetesnek, ha Májusnak első napján a hétköznap'ság szűkes ruhájából kivetkőzik és ünnepi köntösében dallal, vágyakozással, reménységgel köszönti a természetet? Nem kell-e megünnepelnünk nekünk is Május elsejét, a tél zsarnokságát letipró, az új életre keltő kikeletnek győzemes napját? De igen!

Éreztétek a tél fagyát. A nyomor, a hidegség, az elnyomatás titeket fojtogat, sanyargat legjobban, munkástestvérek!

A ti sorsotok hasonló a jégbilincsekbe vert természethez. A megváltó kikeletnek enyhe napsugára nem csillan ki a komor

felhők körül, hogy leolvassza a jégbilincseket, nem siet a jólét verőfénye hozzátok, hogy a nyomor dermesztette tagoknak enyhülést hozzon. A szenvedéseknek kegyetlen éjszakája ül felettetek és késik a hajnal, hogy parkadásával elriaszsa a véretek szívó lidérceket, a fejetek felett huhogó baglyokat, az arcotokba csapó denevéreket és más utálatos férgeit a fagyos, sötét éjszakának.

A természet győzedelmeskedik. A jégbilincsek szétpattannak, a föld a nehéz álomból felébred, a visszatért madarak éneke üdvözli a tél zsarnokságát megtörő tavaszt. A ti téli nyomoruságotok még tart. Jertek hát, tanuljunk a természettől, hogyan kell győzni! Jertek, lopjanak egy napsugárt a tavasz diadalmas ünnepéből és világítsunk be vele a mi éjszakánk rettenetes sötétségébe. A természet ünnepe legyen a mi ünnepünk, munkástestvérek!

Ti elnyomottak, ti fehér rabszolgái egy életen keresztül a szakadatlan munkának, kiknek keze teremt pompát, kényelmet, jólétet, gazdagságot, dicsőséget, nyugalmat, fényt és mindent, amiből nektek nem jut rész, mondjátok, van-e hatalmasabb valami, mint a munka? Ti, akik papjai, vértanui vagytok a munkának, akik éjjel-nappal áldoztok az oltárán, akik több martírt adtatok neki a soraitok közül, mint akármelyik szent vallás a maga hívői táborából, mondjátok, van-e ünnepe a munkának? Forgassátok át a kalendariumot, nézzétek meg, hogy ott, ahol minden apró szentnek akad ünnepe, van-e csak egy nap is, amelyet a munka ünnepének szenteltek? Nincs!

Évezredek át nyögött a munka a töke jármában és az évezredek millió és millió napjaiból nem jutott neki csak egy is, hogy önmagát ünnepelje.

Valamikor fegyverrel, ostorral hajtották ünnepre a kifáradt, elcsigázott népet, hogy idegen bálványok előtt boruljon térdre, hogy

oly oltáron áldozzék, melyet nem vallott a magáénak és a hatalom végiggázolt a porbagörnyedt hálaikon és ez volt az ünnep, az imádás.

A szervezett munkásságnak kellett megcsinálni a maga ünnepét, azt az ünnepet, amelyen az egész világ munkásságát egy érzés hatja át, amely az ember-millióknak megdobogtatja, nagygyá, nemessé teszi: az öntudatnak, az együvé tartozásnak a fenséges érzete. Az az érzés ez, mely az állati sorsban görnyedő rabszolgát az emberméltóság fokára emeli, mely millióknak a lelkét egygyé forrasztja abban a tudatban, hogy az összetartásban rejlő hatalmas erő a világ összes munkásait egyesíti és ha egyesítette, nincs az a hatalom, mely leigazza és kiszáknányolja.

A szervezett munkásság a Május elsejét választotta eme fenséges ünnep emléknapjára. 1889 ben a Franciaországban megtartott kongresszuson, ahol husz művelt állam négyszáz munkásképviseelője volt jelen, kimondták, hogy *minden ország proletariátusa rendezzen egységes tüntelést és szólítsa fel az uralkodó hatalmat, hogy a napi munkaidőt nyolc órában állapítsa meg.*

E határozat óta minden évben, minden országban, ahol csak szervezett munkásság van, Május elseje a munkások világraszóló ünnepe lett. Oly ünnep, amelyen nem ajtatos imák, alázatos könyörgések, kegyes himnuszok zengenek a misztikus fogalmak tiszteletére, hanem a munkásság harci riadója zendül meg, amelyen hadizenet menydörög az elnyomók fülébe, hogy adják meg a munkásság jogos követeléseit: *a nyolc órai munkaidőt, a nyolc órai szórakozást és a nyolc órai pihenést.*

Hát nem megilletik-e ezek a jogok azt a társadalmi osztályt, amelynek verejtékéből fakad a jólétnek, a pompának, a kényelemnek, a gazdagságnak, a munkásság számára sohsem nyíló virágai. Nem kell-e évről-évre

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

A CÉL FELÉ

Irtó Kiss Károly.

... Az út nem volt a délibábok
Tündéri kertje, viruló mezője...
Titáni hősök: — proletárok! —
Törtek azon, mint a remény: előre!
S az elbukott, megkínzott páriák
Sirjain bár kinyílt a vadvirág: —
A hősöket nem feledjük el;
Emlékük új csatára tüzel.

Nem «izgatók»-nak lázas álma
Gyújtott tüzet az ébredők lelkében...
Hej! a nyomor, ha úgy nem fájna, —
A szenvedély is kialudna szépen...

Golyó, bilincs, avagy bitófa, —
Nem új sze-számok! — elavultak régen.
Tudnánk mi is mesélni róla...
— Olajcsepp az a nagy eszmék tüzeiben...
Meg nem riadtunk, ha jött a halál:
Az eszme él! A kard — minket talál.
— És folyt a harc újult erővel,
Vérpatakban, golyó-csőben. —

És a papok mind összefogtak:
Máglyára hurcolták a gondolatot. —
Nyöghettek bár az elhagyottak,
Sötétbe vesztek a nehéz sóhajok...

Am a homály nem élt sokáig:
Születtek újra új Prométeuszok,
S felgyújtották az ész szikráit,
Hol a remény üde forrása buzog...
Sehol se volt nyugalma a népnek;
Áru volt csak, mit vesznek-cserélnek.
Hazug mesék, álmokra vágyott;
Embert gyűlölt, — istent imádott.

Mi volt a gát? szennyes önérdék,
Cézári-gögg, uralkodó butaság.
Hiába multak ezredévek: —
A nép ma sem ismeri még hatalmát.

De a jövő dus rónasága
Felénk tékint kincseivel szabadon;
A szenvedőket hívja, várja:
Virágos rét, erdő, patak, völgy, halom...
A gondolat kibontott szárnyait
Egy új világ szellői lengetik.
S míg szenvedés, nyomor az élet, —
A cél felé viszi a népet...

S habár ma még koldus-kenyér a bérünk,
De hogyha majd egyszer a célhoz érünk,
Nem ültetünk gyönyört, virágot másnak:
— Azok aratnak majd, — akik kaszáltak!

Hat nap alatt.

Irtó: Thury Zoltán.

— És most állj fel, Balog István —
mondta a tanító — és mondd el nekem...
Kopogtak az ajtón, amire a tanító oda-

pillantott, már be is nyitott valaki. Az iskola igazgatója, aki fölnyitotta az ajtó szárnyát és a keskeny, magas nyíláson egy másik urat bocsájtott maga elé. Balog István már állott a padban, a következő pillanatban azonban felállott már a többi gyerek is és kórusban énekelve sivitott a belépők felé: Is-ten-hoz-ta. A második ur leintette őket. A gyermekek leültek, Balog István állva maradt.

— Hát miről van szó? — kérdezte a vendég ur. Mit kérdezett a tanító ur? — Mindezt szórakozottan kérdezte, határozott irány nélkül pislogott bele a fiúk csoportjába. A gyerekeket zavarba hozta ez a tétova pillantás. Nem tudták, hogy merre figyel s valamennyien mozdulatlanul huzódtak össze a padban. Az idegen ur ezen közben be se várva a kinálást, leült a tanító asztala mögött levő egyetlen székre s félve pislogott a tanítóra meg az igazgatóra is, határozottan a vizsgálóbíró benyomását keltette. Mindenki gyanus. Egyébként kis, összezsuzott emberke volt és ez idő szerint sárgaságban szenvedett. Epés, kellemetlen idegeskedéssel turkálta maga előtt az asztalon az irkákat, némelyikbe bele is pillantott s amikor a padból késett a felelet, türelmetlenül kapta föl a fejét. A gyerek csak erre várt s mondani kezdte a leckét.

— A teremtés. Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet. A mennyet és a földet... A második napon, a második napon — megnyugovék...

hatalmas tüntetéssel demonstrálni a maga hatalmának erősítésére szolgáló, a munkásság elnyomatására alkalmas eszközökkel kuppekedő kapitalista-osztályt arra, hogy a mérték betelt, a nyomorúság pohara csordultig van, adjátok meg a munkásnak, ami a munkásé, mert nézzétek, mi lesz, ha mi is ölbe rakjuk a kezünket, ha millió és millió kéz leteszi a szerszámot.

És a világ szervezett munkássága évről-évre hatalmas ünnepléssel figyelmezteti erre a kapitalisták nehezen értő osztályát. A gyárak kiürülnek. A szerszámokat leteszik. A műhelyekben nem dolgoznak szervezett munkás. Az egész világ megérzi, megtudja, hogy a leghatalmasabb ünnep a világon a munkásság ünnepe, Május elseje.

Nálunk is megülk ezt az ünnepet. A magyar szervezett munkásság óriási demonstrációt rendez Május elsején és talán sohasem volt akkora jelentősége az ünnepnek, mint a mostaninak lesz. A magyar munkásság nehéz harcot vív, hogy emberi jogaihoz jusson. Meg kell mutatni azoknak, akik nyílt vagy titkos ellenségei a munkásság jogai elismerésének, hogy a munkások jogait elkövetni nem lehet, hogy elég volt a kizsákmányolásból, az elnyomatásból, a munkásság az a szikla, melyen a társadalom felépült, az a föld, melyen minden hatalomnak a vára áll. Ha ez a szikla megrázkódik, ha ez a föld megindul, minden a porba omlik.

A természet legyőzte a szárnok telet. A tavasz győzelmes pompával bevonult. A munkások tavasza is elkövetkezik. Jertek, tanuljunk a munka nagy ünnepén a természet-től, azon az ünnepen, melyen minden szervezett munkásnak együtt kell ünnepelni, együtt kell érezni, hogy dermesztő telünkre elkövetkezzék a mi kikeletünk is.

Magyar vasutas munkástelevéink! A viszontlátásra Május elsején a szervezett munkásság lobogója alatt.

SZEMLE.

Nálunk és másutt.

Régi dolog, hogy nálunk másképpen van, mint másutt és az a különös, hogy ami eltérés van a hazai és külföldi állapotok között, az schassem a mi munkásságunknak válik az előnyére. Az igaz, hogy kultúrában mindig a művelt nyugati államok után kullogunk, de az is igaz, hogy a munkásreformok terén sem tartunk vele lépést.

A külföldi állami intézmények, vállalatok munkásai nemcsak emberségesebb bánásmódban részesülnek, de munkabérüket a tisztességes megélhetés viszonyaihoz mérten adják meg és munkaidejük sokkal rendezettebb. Hogy ez nálunk nincs meg, annak okát abban találjuk, hogy nálunk a munkásokkal keveset törődnek azok az urak, akik a munkásbarátság eszméjével kacérkodnak és a munkásság a szervezetlensége miatt ezen a téren nem érhetett el reformokat.

A württembergi távirtdai munkások munkaidéjét most rendezte az ottani kereskedelmi miniszter, aki most rendeletet bocsátott ki, amelyben már április elsejétől kezdve napi 9 órában állapította meg a munkaidőt. A közben levő pihenő-időket bele kell számítani a munkaidőbe és meg kell nagyobbítani. A nagyobb ünnepek előestéjén, újév napján, husvétkor, pünkösdkor, karácsonykor a munkaidő a teljes munkabér kiutalása mellett 7 órára száll alá. Ha a karácsony vagy újév előestéje vasárnapra esnek, akkor a munkaidő megrövidülésének kedvezménye az előző szombatra érvényes.

A magyar vasuti munkások, a hatalmas Máv.-nak, a milliókat jövedelmező Máv.-nak a munkásai mennyire elmaradtak a württembergi távirtdai munkások mögött. Hol van a mi napi kilenc órai munkaidőnk!? Valahol az ígéretek beváltásának a messzeségében. Mikor memorandumunkban a munkaidő reformját sürgettük, az akkori kereskedelmi miniszter, Vörös László elismerte a reformnak elodázhatatlan szükségességét, azonban a törvényhozás szünetelése, a közjogi tülekedés, a meddő harcok miatt a miniszteri ígérlet ígérlet maradt. A vasuti munkások munkaideje továbbra is rendezetlen és jelenlegi állapotában alkalmas arra, hogy a rosszul fizetett munkát kizsákmányolja.

A hazafias miniszterium megalakult. Azt hirdetik, hogy a reformok korszaka elérkezett. A kereskedelmi miniszterium vezetése a nép atyja, Kossuth Lajos fának a kezében van. Bizalommal várja a vasuti munkásság, hogy az az ígérlet, amelyet a nagy miniszter elődje tett, a vasuti munkásság érdekében kibontakozik az ígérlet kódéből és a megvalósulás terére lép.

Amit a württembergieknek megtesz az ottani miniszterium, azt megtehetik nálunk is.

«Mienk lesz a jövő!» . . .

Micsoda lármát csaptak, micsoda sopánkodást csináltak a demokrata és népbársággal kacérkodó újságok abból az alkalomból, hogy a Konzum közgyűlésen a szervezett munkásság fényes győzelmet aratott. A legjellemzőbb tünet ez és a hájas polgárság munkásbarát sajtóját a leggyönyörűbben jellemzi. Nekik fáj a szervezett vasuti munkásság győzelme, nekik fáj az, hogy a munkásság öntudatra ébredésének megnyilatkozása szétütött a Konzum élősködő patkányai között. Hát csak fájjon, hát csak ordítsanak terrorizmusról, fenyegeessenek, öltögeessenek nyelvet a munkásságra, mi nem ijedünk meg, mi tovább fogunk haladni a megkezdett uton és nem törjük, hogy a munkásság nyakán élősködő piócák tovább szívják a vérét.

A vasárnapi győzelem tanubizonysága annak, hogy a vasuti munkásság szerveztségének hatalmán megtörik a zsirondista üzerek erőszakoskodása, csalafintasága. A szervezett munkásságot többé kijátszani nem lehet. A vasárnapi győzelem fényes bizonyossága annak, hogy a zsirondista uraknak a Konzum-nál örökre befellegzett.

Minő lelkesedéssel, micsoda harckészséggel indult a küzdelemre a szervezett munkásság! Tudta, hogy ha most elveszti a teret a lába alól, nagyon nehéz visszakeríteni. Szervezettségének teljes erejével, olthatatlan lelkesedésének lángözönével vonult fel, hogy elégesse azt a bagolyfészket, melyből a zsirondista-baglyok huhogtak. Mikor az erő megnyilatkozott, hogy a lelkesedés lángja felcsapott, hogyan menekültek ezek a baglyok, hogyan repültek vissza oda, ahonnan előjöttek, a sötétség országába.

A tér megtisztult. A munkásság szerve-

— Hohó!

— A második napon az eget és a harmadik napon elválasztá a vizet és a szárazföldet és a viz lett a tenger és a . . . viz lett a tenger . . .

— Tovább. A negyedik?

A gyerek nem felelt. Szorongott, hosszú pillái alól jobbra-balra pislogva a földre süttötte a szemeit. Ajkai mozogtak, úgy látván, hogy ismételte magában a már elmondott három nap dolgát s ettől várta, hogy majd eszébe jut a teremtés további története. Végre is belátta azonban, hogy hiába való a fejtörés s elszántan, minden eshetőségre készzen, nézett fel az idegen urra. Az mosolyogni próbált. Barátságosan, hogy bátorságot öntsön a gyerekekbe, hanem éppen csak elfintorította az arcát s a hangjában se volt semmi biztató, pedig a kedves, jó bácsi szerepében akart fellépni.

— No hát ne félj. Tudod te, csak gondoldj utána. Nem olyan nehéz a teremtés. Vágj neki. Nem eszlek meg. Én az egyházi hatóságtól való bácsi vagyok s látni akarom, hogy mit tudtok. Már pedig ezt könyv nélkül kell tudni, fiacskám. Ha álmodból keltenek fel, akkor is el kell mondani. Próbálja egy másik, az a matróz. Hogy hívják, te matróz? Csak tovább. Kezd el a negyedik napnál.

A gyerek hibátlanul végigmondta a leckét. Az egyháztól való bácsi arcán látszott, hogy ellenőrzi minden szavát s mikor rendben találta a feleletet, szárazon intett, hogy elég.

— Tehát hat nap alatt . . .

Erre, anélkül, hogy szólították volna, felállott egy kis szeplős, vörös gyerek s vigyorgva belevágott az idegen ur szavába:

— Csakhogy a tanító ur azt mondta . . .

Elhallgatott s valami visszataszító alatomosság volt a szemeiben, ahogy a tanító pilantását kerülve, másfelől várta a biztatást.

— Mit mondott?

A gyerek magában mulatott azon, amit mondani fog. Rosszakarattal tele vigyorgásán pedig meglátszott az is, hogy valakit bemártani készül itt a felsőbbiség előtt. Olyan formában, mintha ő is csak olyan gyerek lenne, mint a többi s egyszerűen csak eljárt volna a szája, voltaképpen azonban tudatosan, tökéletesen tisztában azzal, hogy mit tesz.

— Azt mondta, hogy a napok alatt, ezer meg ezer esztenőt kell érteni. Hogy a bibliában éppen csak úgy mondva van az, hogy: hat nap alatt teremtette az Isten a világot. Nem kell elhinni Azt is mondta, hogy . . . — Itt vakkantott egyet a gyerek. — Azt is mondta, hogy a föld előbb izzó volt, mint a parázs s csak azután hült ki. Hogy aki hozzányult volna, megégette volna a kezét. S még mindig tűz van benne. Ott-hon apám haragudott is, amikor elmondtam neki. Azt kérdezte: — Ezt tanuljátok ti a hittanban? Ezt a számárságot?

Az egyházi hatóságtól való ember a tanítóhoz fordult, az igazgató pedig rászólt a vörös fiúra:

— Jól van, jól, leülhetsz.

— Mi ez, tanító ur? — kérdezte az egyházi ember. — Csakugyan effélel mondott a gyermekeknek?

A tanító kedvetlenül, komoran, egy kicsit szomorúan nézte a gyereket, aki már leült a helyére s csak félszemmel kandított reá s aztán vállat vont.

— Mondtam.

— És miért, ha szabad kérdenem. Efféleről a hittan-tankönyvben szó sincs.

Az igazgató elhúzódott s egy szóval se vett részt a dologban. A falra akasztott állatképeket nézte sorra. A tanító újra elkényszeredetten vont vállat s kedvetlenül felelt, mint aki már jó előre tisztában van azzal, hogy ugyse értik meg.

— Azért megtanultuk a könyvet is. Abban sincs hiba. Számítottam azonban arra, hogy az a mese . . .

— Mese?

— Illetőleg bibliai felfogás rövid életű. Már holnap rá kell cáfolni. Nem a hittanban, hanem valami másik órán. Nem akarom következtelen lenni a gyermekek előtt. Egyik hatvan percben mást mondani nekik, mint amit a másikban mondanom kell. Tehát eléjük tartam egy kis természettudományi valószínűséget is.

Felháborodottan állott fel az egyházból való ur.

— De hát mi köze ehhez a hittannak? Ha ön jobban akarja megcsinálni a bibliát, mint ahogy meg van írva, tessék privátim

zetsége végezte ezt a tisztító munkát azzal a lelkesedéssel, mely az öntudatos munkást jellemzi. Mikor híre futott annak, hogy a zsirondisták obstrukcióra készülnek, hogy a vidékről jött munkástársainkat kibőjtöljék, hogy ilyen csalafinta módon jussanak a győzelemhez, munkástársaink kijelentették:

— Itt maradunk napokig étlen-szomjan, de nem engedünk, szavazni fogunk!

Az obstrukció terve csütörtököt mondott. A munkástársak lelkesedését nem lehetett eloltani a kibőjtöléssel való fenyegetéssel. A szervezett munkások győztek.

És mikor a munkásság győzelme után a munkásság ellenségeitől megtisztult porondon felzengett a Marseillaise, hiába lett ettől lubdorróssá a menekülők háta. Ez a szervezett munkásság diadalát, az öntudatra ébredésnek a hajnalát jelentette. A munkásság riadójának hatalma, akkordjai csak hadd kergessék el ezeket a sötét alakokat, csak hadd hirdesse ez a dal, hogy a magyar vasuti munkásságot nem lehet többé kijátszani, elnyomni, csak hadd hirdesse, amitől annyian félnek, hogy mienk lesz a jövő!

A nagy vádló a vádlottak padján.

Szemere ezelőtt Schlesinger (ne hagyj magad!) Poldi elsütötte a nagy ágyuját. Rágalmazott, vádolt, bizonyítani akart és éppen az ellenkezője sikerült a zsirondisták krétázott csörről — vén kotlójának.

A jóbarátoknak egész légiója vonult fel, hogy tanuvallomást tegyen a Konzum árubeszerzési előadója, Margulit Kálmán ellen és Szemere zsebbeli Konzum ajánlatai mellett. Ez a férfiu, aki hajthatatlannak és önzetlennek szereti magát mutogatni, a bizonyítás befejezése után, csaknem sirva akart bocsánatot kérni. Bocsássanak meg neki, mert hiszen úgy sem tudja, hogy mit cselekszik.

Lapunk olvasói előtt elég ismeretese az a vádak, amelyeket Szemere Poldika szórt a vele egyetnemértő Konzum-igazgatósági tagok, különösen Margulit Kálmán ellen. Nem tetszett e dzsentlemennek, hogy az igazgatósági tagok egy része nem szereti azt, hogy ő mindig a zsebből szedi ki az árubeszerzési ajánlatokat. Szent isten! Hiszen ez a nyilvános gseftelés megtiltása, ami nélkül pedig nem ér a Konzum igazgatósági tagság

foglalkozni vele. De az iskolában... Ekkora gyerekekkel szemben...

— Kérem, én nem hazudtolhatom meg magamat a másik órán. Van a gyermeknek esze. Tetszett látni, hogy van. Még arra is van esze, hogy kívárron egy ilyen alkalmat és tanúságra készüljön ellenem. Nem tehetem ki magamat annak, hogy vagy ezen, vagy a másik órán a szemem közé nevesse nek. Vagy megbeszéljék egymás közt, hogy hazudok.

— Akkor tanítsa más a hittant.

— Ezzel nem sokra megyünk. Mindössze az történik, hogy kettőnk közül válogatnak majd, hogy vajjon melyikünk mond igazat. Az a feladat, hogy párhuzamot hozzunk létre a materiális igazságok és a mese naitásai között. Ezt próbálgattam.

— Ne próbálgassa. Efféléről szó sincs a tantervben. Tessék megnézni, van-e szó róla? Ehhez tartsa magát. Mi lesz a gyerekből, ha kiforgatják előtte a maga valóságából a bibliát...

— Csak magyarázom.

— Ne magyarázza. Ugy van az jól, ahogy meg van írva. Igazgató ur nem szólt semmit? Az igazgató előzékenyen fordult az egyházi felsőbbeségtől való ur felé s bizonykodott.

— Csakugyan kérem, csakugyan...

— Hat nap alatt. Semmi sok ezer esztendő. Semmi efféle.

A tanító meghajtotta magát:

— Ahogy megparancsolja.

egy fabatkát sem! Kell keresni más utat, hogy a szent rebach megmentessék. A szentesíti az eszközt, tartja a közmondás és Szemere követte e közmondást. Az eszköz nem lehet más, mint vádolás, rágalmazás és becsületsértés. Vádolt ez az ur mindenkit, még talán azt a papot is, ki rajta keresztelési funkciót végzett, de mikor bizonyításra került a sor, hallgatott, mint valami őskori mumia.

Az első rágalmazási bünpere e hó 22-én folyt le a bpesti büntető járásbírósnál. Margulit Kálmán a Konzum árubeszerzési előadója vádolta a zsirondisták előharcosát Szemere Poldit rágalmazással. A tárgyalás folyamán Margulit Kálmán maga részéről is beleegyezett a legszélesebb bizonyítás megengedésébe. Szemere (ne hagyj magad Schlesinger!) azonban az egyszer nagyon is hagyta magát. Bebizonyított, hogy minden egyes szava az ugynevezett cukor-ügyben valótlán, de főleg bebizonyított az, hogy milyen szárnalmas alak a zsirondisták nagy nevű előharcosa. Érdekes látvány volt, hogy szeretett volna bizonyítani, ha lett volna mit. Ugy látszik, hogy a Turtsányi-féle zsebráktársaság csak eszközt keresett Szemerében, de anyagot a bizonyításra nem tudott adni.

A bpesti járásbírósnak a rágalmazás vétségében bűnösnek mondta ki Szemerét és 12 napi fogházra átváltoztatható 240 K pénzbüntetésben és 80 K ügyvédi költségben marasztalta el.

Szemere Poldika busan és leverten jelentett be felebbezést az ítélet ellen. A bíróság az ítélet indokolásában nem vette be a magánpanaszos védője által kért azon enyhítő körülményt, hogy Szemere paksi ember, ami igazán csak egyetlen enyhítő körülmény lett volna.

Rajta hát Szemere ur, fujja tovább a Schlesinger ne hagyj magad nótáját. Találkozunk még a hamis vád tárgyalásánál is.

Csak a profit!

Elégszer elvettük nrár olvasóink élvágyát azzal, hogy a zsirondista társasággal foglalkoztunk. Fel is tettük magunkban, hogy a konzumbeli csufos letörésük után hallgatunk róluk, hiszen munkástársaink jórészt nehéz munkával veszik igénybe izmaikat, idegeiket s bizony jó étvágyra van szükségük, hogy a vesztett munkaerőt pótolhassák. Ezenkívül sajnáljuk is a drága helyet, amelyet most a Turtsányi-cég viselt dolgaira kell pazarolnunk, ahelyett, hogy a lapot az ő személyüknél százszor fontosabb, közérdekű tényekkel, ismertetésekkel tölthetnénk meg.

Sajnos azonban, ezek az urak kiméletlenek és tolakodók. Kényszeritenek a velük való foglalkozásra folytonos áskálódásaikkal a vasutasérdek ellen.

Alig kotródtak ki vasárnap a konzumból, máris a profitszerzés újabb módján törték a fejüket. Az eszme megis van — óh, ha profitról van szó, találékonyaságban nincs is hiány náluk! — csak éppen a kivitel lesz nehéz.

Szerda este ugyanis egy könyomatos lap-tudósító révén a következő hirt küldték be a lapoknak:

A Máv. «Konzum» felozslása. Az ország egyik legnagyobb jóléti intézményében, a vasutasok Konzumában az eredményes munkálkodást már régóta szinte lehetetlenné teszi a hivatalnokok többsége és a munkásság közötti torzalkodás. A napokban megtartott közgyűlésen a két ellenpárt között megtörtént a végső összecsapás s a hivatalnokok, miközben a botrányos és viharos jeleneteknek egész sora játszódott le, kivonultak a teremből, a bentmaradottak pedig megejtették a választást, melyből a munkásság listája került ki győzelmesen. Természetesen a hivatalnokok körében nagy az elkeseredés s nagy mozgalom indult meg egy új szövetkezet létesítése érdekében. Amint értesültünk, az új Konzumot a vasutas-szövetség égisze alatt akarják létesíteni.

A dolog veleje eszerint az, hogy miután a

Konzumból az érdekeiket féltő tagok kisöplétek őket és mindörökre elveszett a kilátás, hogy a Konzum-tagok óriási többsége a vidéken és fővárosban piócákat turrjon magán, a fővárosban is verseny-Konzumot akarnak létesíteni — szabad legelőnek. Hogy a Konzum megoszlása legalább is káros volna a tagokra, mert minél kisebb a taglétszám, annál drágább a beszerzés — az nekik bliktri. Fő, hogy az aszaltszilva ajánlatokat a zsebükből lehessen előkotorni, az árubeszerzés körül handlérozni lehessen szabadon, a munkások ellenőrzése nélkül.

Az újabb terv tehát elkészült a Konzum tönkretételére s a zsirondista pocak hizlalására. Újabb tervüknek — újabb kudarc lesz a vége. Mert nem hihetjük, hogy azok a Konzum-tagok, akik kiseprűzték a kufárokat, most otthagynák a megtisztított szövetkezetet, hogy teljesen kiszolgáltassák magukat azoknak, akiktől még munkáellenőrzés mellett is féltették érdekeiket. S ha néhány tagot fel is tudnak ültetni, kövte hisszük, hogy a Máv. hajlandó legyen a régi Konzumot tönkretenni segíteni csak azért, mert a sztrájkvezérből lett mártirok nem seftelhetnek benne. A Máv. kedvezményei nélkül pedig nem boldogulhatna egy olyan Konzum, amelyben még az üzleti könyveket is meg kell láncolni, nehogy egy szép napon eladják őket fontszámra a sajtosnak a borkóstoló kirándulások költségeinek fedezése végett.

Az új Konzumtól nincs mit félnünk: tagok és kedvezmények hijján nem fogják tudni felállítani s ha mégis felállítanak — rövidesen ugyis elnyeli az egészet szőröstől-bőröstől a zsirondista bendő.

BÉLFÖLD.

Egy liberális rendelet. Vörös László legutolsó rendeleteinek egyikével elrendelte, hogy a Máv.-gépgyárból egyenesen vasuti szolgálatba lépett munkások bizonyos kedvezmények tekintetében oly elbánásban részesüljenek, mintha előzőleg is a Máv.-nál dolgoztak volna. A rendelet, amely voltaképpen csak egy régibb igazságtalanságot tüntetett el, szószerint így hangzik:

Az állami vasgyárakból közvetlenül a Máv. szolgálatába lépő munkások tüzelő- és világítóanyag kivételezésre, valamint a szabad utazási kedvezmények tárgyában.

A m. kir. állami vasgyárakból a m. kir. államasutak szolgálatába közvetlenül átlépő munkások a tüzelő és világító anyagok kiszolgáltatása, valamint a szabadutazási kedvezmény megadása tekintetében éppen oly elbírálás alá esnek, mintha előzőleg is a Máv. szolgálatában lettek volna.

Az említett vasgyáraknál eltöltött szolgálati idejük tehát e kedvezmények elbírálásánál számításba veendő.

Budapest, 1906. évi márc. hó 29-én.

Az általános igazgatási főosztály:

Marx János,
min. tan., igazgató.

KÜLFÖLD.

A nemzetközi szállító-munkás szövetség jelenti nekünk Hamburgból:

Argentiniából február 3-ikáról azt az értesítést kaptuk, hogy minden munkástársunk, aki a munkásmozgalom élén áll és az ostromállapot miatt kénytelen volt az országból elmenekülni, néhány nappal ezelőtt újra visszatért Argentiniába. Az ostromállapot, mely három hónapig tartott, mostanában szűnt meg. Egy március 5-ikéről szóló távirati tudósítás azt jelenti, hogy *Argentina déli vasutvonalain sztrájk tört ki és hogy a társaság ügynökei Európában sztrájktrökre vadásznak.* A központi vezetőség ezt az értesítést tüstént tudomására hozta a fontosabb országok munkás-sajtójával.

Akadályozzátok meg a sztrájk-törő-törzst!

Svédországban élénk mozgalom indult meg az államvasuti személyzet körében a munkabérek javítása érdekében.

Amsterdamban és Hamburgban a kikötőmunkások harcrakeltek a tőkével. A hamburgi kikötőmunkások béremelést értek el, az amsterdamiak azonban kénytelenek voltak a munkát minden eredmény nélkül felvenni.

Az V. nemzetközi szállító-munkás kongresszus június 25., 26., 27. és 28-án lesz Milanóban (Olaszország). Ugyancsak akkor lesz ott a szállító- és közlekedési eszközök kiállítása is. Elvárjuk, hogy minél többen és lehetőleg minden országból érkezzenek résztvevők. Kiváltképpen az a fő kívánságunk, hogy az amerikai és ausztráliai munkástársaink is résztvegyenek a kongresszuson.

A szervezetek mozgalmáról szóló, 1905-ben kibocsájtott kérdőíveket eddigéig csak 18 szervezet küldte be kitöltve. Kérjük a többi szervezetekben vezető szerepet játszó munkástársainkat, hogy a kérdőíveket kitöltve, minél előbb küldjék be.

Titkos rendelet az orosz vasutas-sztrájk miatt indított vizsgálat ügyében. Az orosz vasutas-sztrájk, mely Oroszországnak horribilis veszteségeket okozott, jelenleg élénk vita tárgya az orosz vezető körökben és a legparányibb részletekre is kiterjedő vizsgálatot akarnak indítani, hogy a jövőben egy ilyen sztrájk megismétlődését lehetetlenné tegyék. Ebből a célból kifolyólag legutóbb, mint a «Vorwärts» jelenti, a vasut-üzemi elöljáróknak egy nagyon jellemző rendeletet kézbesítettek, amelyben a többiek közt a következőket olvashatjuk: *«Igen kérem az üzemi elöljárókat, hogy szóbeli kikérdezés helyett birjanak rá minden vasuti alkalmazottat, hogy vallomásaikat teljesen titokban és írásbelileg végezzék, őszintén és az igazságnak megfelelő hűséggel, anélkül, hogy a vallomásuk nyilvánosságra hozásától tartanának, vallják be a múlt évi dec. 22-iki sztrájk okait, valamint az általuk ismert azon körülményeket, melyek tiszta képet nyújthatnának a keletkezéséről, elterjedéséről és bevégződéséről. Emellett fel kell róla világosítani az alkalmazottakat, hogy milyen fontos azokra a vasutasokra nézve, akiket a sztrájkhoz való önkéntes csatlakozással vádolnak, az, hogy a dolog a maga valóságos megvilágításában tünjék szem elé és ezáltal lehetségessé váljék, hogy a vizsgálatnál az ő ellene emelt vádakat eloszlassák és azokra a személyekre hártásuk át, akiknek vétké miatt szenved talán az egészen ártatlan alkalmazottak legnagyobb része. Ezeket a vallomásokat maguknak az elöljáróknak kell zárt boricékban csoportosítva, szabályszerűen rendezve és az egyes személyekre vonatkozó kommentárokkal el látva az én kezemhez szolgáltatni. Mivel engem is sürgetve kérnek, hogy a dolgot a lehető leggyorsabban intézzem el, kérem önöket, hogy a vallomások átszolgáltatására hét napos határidőt adjanak, azután pedig ugyanannyi idő alatt szolgáltatassák be nekem a jelentéseket és jegyzeteket.»*

Vajjon bosszút akarnak-e állni, vagy a «bűnösök»-et csak a jövőre nézve akarják megismerni? Bizonyára az első a szándékuk. Az pedig mindkét esetben világos, hogy az orosz kormány minden téren mutatkozó alávalósága itt is szembetűnő módon nyilvánul.

A Konzum közgyűlése.

— A zsiromdista zsebrák-párt csufos futása. —

Győzelmes napja volt a szervezett vasutasoknak a múlt vasárnap, egyben pedig tanulságos is. A heteken keresztül piszkoosan rágalmozó zsebrák-párt, a sefihez éhesen ragaszkodó had a Konzum közgyűlésén a legcsufosabb vereséget szenvedett.

Hiába igyekezett a zsebrák-párt rágalmozni és vádolni, hiába igyekezett a közgyűlésen zavarokat csinálni, a szervezett vasutasok ügyükhöz és öntudatukhoz méltóan nem hagyták magukat provokálni.

A zsiromdista zsebrák-párt megfutamodott.

Hadvezérei megtanulhatják ebből, hogy a vasuti jóléti intézményekben nincs többé számukra berendezett és éhségük csillapítására szánt jászol.

«A Konzum a tagoké» — ez a diadalmas jelszó győzött a vasárnapi közgyűlésen, amelynek tanúsága: a kloákából felkapart rágalmozón nem némithat el bennünket, a szervezett vasutasok tudnak és akarnak öntudatosan gondolkozni és cselekedni. A vasuti munkások sokat tanulhatnak győzelmük fényes eredményéből. Megtanulhatják, hogy a szervezkedés nagy és nemes erejével mindent, de nélküle semmit se lehet elérni. Minden egyes szervezett vasutasnak át kell éreznie, hogy a szervezkedés fonálát tovább kell szőnünk lankadatlanul és fáradhatatlanul.

De ne erről essék e helyen most szó. Vizsgáljuk meg az igazi jóléti intézmények szempontjából, milyen kihatása lesz ennek a fényes győzelemnek a Konzum jövő fejlődésére.

Amennyiben tényleg csak arról volna szó, hogy a Konzum igazgatása a zsebrák-párt kezéből a szervezett vasutasok kezébe ment át, talán csak jelentéktelen dolog volna. De nemcsak erről, sőt első sorban erről van szó.

A Konzumban 23 év óta felhalmozódott piszok, korrupciós és szennyes seft-halmaz óriási, látszólag szinte elvállalhatatlan kötelességet ró a szervezett vasutasok által beválasztott igazgatósági tagokra. De öntudatos ember előtt nincs akadály, nincs lehetetlenség. A közgyűlésnek elfogadott határozataival a Konzum gyökeres reformja a tagok jólétének érdekében küszöbön áll. Ambíciózus munkával, erélyes akarattal és erőnk teljes kifejtésével a Konzumot át fogjuk reformálni igazi jóléti intézménnyé.

Mi ezen lehetőséget idejekorán felismerjük és arra fogunk törekedni, hogy a Konzum a tagjainak jól felfogott gazdasági érdeke szerint igazgattassék, hogy a Konzum — mint a vasutasok gazdasági intézménye — szilárdságánál és tisztaságánál fogva mintakép legyen és mint nélkülözhetetlen gazdasági jóléti intézmény, mindig a tagok érdekének megfelelően haladjon előre és csak előre. Új eszméket hirdetünk a Konzum számára, új rendszert akarunk benne.

Az igazi és nélkülözhetetlen gazdasági intézmények gyakorlatilag külföldön fényesen bevált alapján álló szervezetet fogunk létesíteni.

Eddig egy csomó éhes ember gondoskodott arról, hogy ez lehetetlen legyen. Most rajtunk áll, hogy ezen urak gaszágaira reá mutatva, az ő általuk félrevezetetteket felvilágosítsuk. Ha megtagadjuk kellőképpen az alkalmat, támaszkodva igazságunk erejére, akkor bámulatos eredményeket fogunk elérni a Konzumban.

Tehát most csak rajta!

A közgyűlés lefolyása.

A közgyűlés lefolyása előtt már konstátálni lehetett a szervezett vasutasok óriási többségét. A zsiromdista zsebrák-párt néhány száználmas alakja lézengett a teremben, összebujva tanácskozva, miként lehetne a közgyűlés csöndes lefolyását megghiusítani.

Az öntudatos vasutasok azonban nem hagyták magukat provokálni. Ügyük rendíthetetlen igazságában, győzelmük biztos és

fényes tudatában nem törődtek a sértő hazugságokkal és hazug rágalmozásokkal.

Délután 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést Petz elnök. Már ekkor zsufolásig megtelt a terem a Konzum tagok érdeklődő sokaságával. Különösen derék vidéki tagtársaink tettek ki magukért, nem sajnálva se fáradságot, se áldozatot, készek voltak — amint mondták — akár másnap estig is kitartani győzelmünk érdekében, ha a zsiromdisták valami zavart csinálnak.

A közgyűlés napirendjének első pontja az igazgatóság évi jelentése volt, amelyet — miután előzőleg kiosztották nyomtatásban a tagok közt — a közgyűlés nem kívánt a felolvasatni. A közgyűlés az igazgatóság jelentését vita nélkül elfogadta.

Következett a felügyelő-bizottság évi jelentése, amelyet a törvény rendelkezései szerint fel kell olvasni, ezt Kiss Miklós munkástársunk olvasta fel.

A felügyelő-bizottság jelentéséhez Szemere igazgatósági tagtól a felügyelő-bizottsághoz címelve egy beadvány érkezett, amelyben Szemere a nyereség- és veszteség számlára többrendbeli kifogást emelt s egyben kijelentette, hogy az évi jelentés aláírását megtagadja.

A közgyűlés többsége viharos lármával fogadta ezt a bejelentést, mert nyilvánvaló volt, hogy a zsebrák-párt, K. látván biztos bukását, a Konzumban ok nélkül zavart akart csinálni, hogy a tisztán nem látó tagtársakat elriaszassák a Konzumtól.

Petz elnök kéri a közgyűlést, hogy miután Szemere a beadványt nem a közgyűléshez, hanem a felügyelő-bizottsághoz címelte, vesse azt el annyival is inkább, mert annak valótlanúságaival ugyanis a kereskedelmi és váltótörvényszék fog foglalkozni. Nyugodt lelkiismerettel mondhatja, hogy Szemere bakafántoskodásai valótlanok és csak bizonyos célok elérésére szolgálnak.

Somogyi Henriknek, a felügyelő-bizottság volt elnökének erre következő felszólalásából kilátszott a lóláb. Somogyi, aki meghatóan tud színházi jeleneteket produkálni, nem tudta, hogy miként védje az általa is aláírt felügyelő-bizottság jelentését, hogy egyben védje zsebrák-párti kebelbarátját is. Az egész beszéde, «ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes», volt, úgy hogy a közgyűlésnek nem volt nehéz át látni a szitán.

Következett Fellner Béla munkástársunk, aki beszédében hivatkozott arra, hogy nyugodt lelkiismerettel bocsátja a közgyűlés bírálata alá azt, amit mint igazgatósági tag aláírt. De miután Szemere vádjainak megvizsgálása csak az üzleti könyvek megvizsgálásával lehetséges, ami 4—5 napot is venne igénybe, felszólítja Szemerét, vagy bárkit a közgyűlés tagjai közül, hogy tegyenek feljelentést a kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Sőt a történetek után Szemerének ez erkölcsi kötelessége. Az igazgatóság nyugodtan néz elébe minden vizsgálatnak, bárholonnan és bármikor jöjjön is.

Keenffy Károly nyug. igazgató-helyettes jelentkezett ezután szóásra, kérve a közgyűlést, hogy a Konzum érdekében hallgassák meg Szemere Lipót vádjait.

Most következett a nagy sláger. Szemere, a «ne hagyd magad Schlesinger» lépett a pódiumra. Egész testében remegett, a szája idegesen rángatózott, így kezdett beszélni. Beszédét az óriási felkiáltások miatt nem lehetett hallani, csak annyit lehetett érteni belőle, hogy ő önzetlen és áldozatkész ember (hát még ha árubeszerzési előadó lehetett volna!) Különben kijelenti, hogy feljelentést fog tenni a kereskedelmi és váltótörvényszéknél.

Kiss Miklós munkástársunk sürgősségi indítványt nyújt be, amely szerint — miután Szemere a mérleget hamisnak mondja, — tegyen egyszerűen jelentést a kereskedelmi törvényszéknél. Biztosítja a közgyűlés tagjait, hogy a pártatlan bíróság fényes elégtételt fog adni a meghurcolt igazgatóságnak. (Felkiáltások: Nem kell! Mi is megadjuk! Is-

merjük a számbőrbe bujt oroszán orútasait!)

Kéri a közgyűlést, térjen egyelőre napirendre a dolog felett. A szavazás megtörténik.

Az elnök erre kimondta, hogy a közgyűlés nagy többséggel a napirend második pontját elfogadja.

Következett a közgyűlés napirendjének harmadik pontja, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó indítványa.

Somogyi Henrik jelenti, hogy miután a nyereség és a veszteség elosztásáról van szó, hozzá egy óvás érkezett be.

Kiss Miklós és Pászthy Károly munkástársaink kéri a közgyűlés tagjait, inaradjanak nyugodtan, Szemere ugyanis feljelentést fog tenni, s az óvás ugy is csak taktika az ő részükről, hogy a tagokat megillető részjárulékának kifizetése halasztást szenvedjen.

Petz elnök szólalt ezután fel és általános figyelem közt következőket mondta:

Ez a jelentés, amely a kezeimben van, a becsületbe vág. A legtöbb ember büszke tisztességére és becsületére. Szemere óvása a mi egyedüli kincsünknek, a becsületünknek a meggyanusítása. Kérem önöket, legyenek nyugodtak, mi erkölcsi felelősséget vállaltunk a Konzum mérlegéről.

Szegedi Ádám beszédében kéri azokat, kik a vizályt szitják, mondjanak le és hagyják a Konzumot haladni az egyenes uton.

Margulit Kálmán szólalt fel ezután. Csodálkozásán kell, hogy kifejezést adjon afelett, hogy a felügyelő-bizottság elnöke, Somogyi Henrik a saját fészkebe piszkít. Ez az ur megkritizálja azt a jelentést, amelyet ő maga, a saját aláírásával helyesnek és jónak ismert el. Az árufelvételt egy 10 tagú bizottság végezte, amely, ha Szemere ur intenciója szerint járt volna el, még 5000 koronával több értéket tudott volna kimutatni. Tehát éppen az ellenkezője igaz annak, amit Szemere állít. Ha Szemere nem fogja megtenni a feljelentést, úgy megteszi ő. Egyébként Szemere ur a büntető bíróságnál is felelni fog a hamis vádaskodásért és rágalmazásért.

Ezután következett volna a lobogó szakállu Sarluy Saul proféta. A lengő szakáll diadalát hirdető és a magyar borkereskedelem felvirágoztatása körül szerzett érdemeire büszke proféta, az óriási ellenszenv miatt nem tudott szóhoz jutni. Ugy állt ott a pódiumon, mintha a zsidókat akarná átvezetni a vörös tengeren. Miután azonban minden igyekezete hiábavaló volt és miután borzú hangjával úgy se sok okosat tudott volna mondani, — Turtsányi, aki még szóhoz se mert jelentkezni, bár állítólag otthon tükör előtt elmondta a beszédét, kivette a zsebkendőjét és lobogtatni kezdte. Erre a zsebkendő lobogtatása kivonult a diszes gárda.

Egy humorista tollára volna szükség, ha ennek a 18, mondd tizennyolc embernek kivonulását méltóan meg akarnánk énekelni. Elöl ballagott ingadozó léptekkel Sarluy uram, a tizennyolc tagú társaságot Szemere zárta be, búszakat sóhajtva: «oda a Konzum, oda a seft.»

Miután a levegő megtisztult, s a szavazás megtörtént, az elnök a napirend 3-ik pontját elfogadottnak jelenti ki.

Következett a napirend 4-ik pontja: az 1906-ik évi költségvetés előirányzata.

Potincza Lajos a személyzet ujévi ajándékai ellen tesz kifogást.

Garai Armin kijelenti, hogy ők már tettek erre nézve indítványt, de a munkások kisebbségben voltak és leszavazták őket. Az elnök Garai szavainak igazát megerősíti.

Verbic Béla kívánja, hogy az alkalmazottak foglalkoztatása és munkaköre tételként legyen kimutatva, amire az elnök kijelenti, hogy a kimutatás mindenkinek rendelkezésére áll.

Soós Béla a fuvarozás drágaságát említi

fel és indítványozza, hogy az adassék ki egy vállalatnak, amely az árut házhoz is szállítaná. Az elnök és Kiss Miklós kijelenti, hogy az indítvánnyal a jövő igazgatóság foglalkozni fog.

Szeitz Lajos az olcsó áruk beszerzése végett szólal fel.

Ezután Kiss Miklós jegyző felolvassa az új és régi alapszabályok szövegét, amit a tagok az évi jelentésben már kézhez kaptak.

Erdős Béla azért szólal fel, hogy az igazgatóság nyilatkozzék, hogy a nyereségben való részesedést miként szándékozik megállapítani.

Fellner Béla kijelenti, hogy ő volt az, aki indítványozta a vissztérítési rendszert. A zsebrák-párt megfélebbezte ezt az indítványt a kereskedelmi törvénytörvényhez, amely azt alaki okokból megsemmisítette. Most újra előterjeszszük, hogy a tagok bevásárlásuk arányában kapjanak részesedést.

Niki helyesli a vissztérítési rendszert, egyben ajánlja, hogy a betét nem az egész összeg befizetése után, hanem már az első betét részlet befizetése után kamatozzék.

Az elnök igéri, hogy az új igazgatóság foglalkozni fog a kérdéssel.

Az alapszabály-módosítást egy szavazat ellenében a közgyűlés elfogadta.

Verbic Béla és Nassic József indítványait a közgyűlés elvetette.

Következett a szavazás. Deponáltak 9040 és leadtak 7208 szavazatot. A szervezett vasutasokra 7186, a zsebrák-pártra 140 szavazat esett.

Ennek eredményeképp megválasztottak a következők:

I g a z g a t ó s á g: Berecz Lajos munkás (Északi főműhely), Bruckner József hivatalnok (Rákos rendező pályaudvar), Eller János művezető (Istvántelki főműhely), Jaeger Imre munkás (Keleti kocsiműhely), Kömüves István munkás (Istvántelki főműhely), Petz Antal hivatalnok (Máv. igazgatóság), Rainitzsch János munkás (Máv. gépgyár), Skrabák József hivatalnok (Északi főműhely), Szeidl Patricius munkás (Máv. gépgyár), Hollóssy István posta- és táviráda-hivatalnok), Schwarz Albert (Főszertár) altsz.

F e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g. Rendes tagok. Pászty Károly munkás (Keleti kocsiműhely), Komlósi Manó mérnök (Máv. igazgatóság), Ivancsis Flórián művezető (Keleti kocsiműhely). Póttagok. Deák Mihály munkás (Keleti kocsiműhely), Simó Lajos munkás (Istvántelki főműhely), Tóth József munkás (Északi főműhely).

A választás eredményét óriási örömmel fogadta a késő estig együtt maradt szervezett vasutas tábor. Nem csoda. Kilenctezrenyven szavazatot deponáltak, ebből 7268 esett a szervezett vasutasok jelöltjeire. Ha a zsiromdisták csufosan meg nem szöknek, ha a felesleges szavazat is mind nekik jutott volna, az is mindössze 1772 szavazat lenne. De még annyi se esett volna rájuk, mert a szervezett tagtársak közül sokan látva a biztos győzelmet, haza utazott a szavazat megkezdése előtt.

Az emlékezetes közgyűlést Petz Antal elnök zárta be lelkes szavakkal, amelyekkel örvendő konstatació, hogy ezt a fényes diadalt, a 14,000 tag érdekeinek megővését a vasuti munkások szervezetének köszönhetjük. Ezek után hangos énekszóval történt meg a feloszlás.

Ingyen utazás.

Egy angol emberbarát — valami Cooper (olv. Kupr) — különösnek látszó eszmét vetett fel. Munkástársaink jórésze mindenestre kacagni fog rajta, ha elmondjuk, hogy Cooper egy könyvben a vasutak államosítását és *ingyenessé tételét* indítványozza. Aki nem nevet, az pedig egyszerűen kivihetetlennek találja azt az indítványt, hogy boldog-boldogtalan minden jegy, minden

fizetség nélkül egyszerűen felüljön a vonatra és utazzék oda, ahová éppen eszébe jut. Miből fizesse az állam akkor a vasut fenntartásának költségeit? Mi joga lehet azt követelni, hogy valaki csak azért, mert valamely országban született, ingyen használja az ország vasutait?

Ezen és még sok egyéb kérdésre felel maga Cooper is és még részletesebben feleltek már azok a német képviselők is, akik Németország parlamentjében pártjuknak, a szociáldemokrata pártnak támogatása mellett a vasutak ingyenesítésére indítványt tettek. Az indítványt elvetették ugyan, de ez még nem bizonyít semmit, legfeljebb azt, hogy a többi pártok érdekei ellentétben állottak az indítvány tartalmával s a többi képviselő nem ismerték és nem is értékelték közelebről az ingyen utazás elkövetkezendő eredményeit.

Mert ez a furcsa eszme, amelyen ma olyan sokan kacagnak s amelynek keresztülvihetőségében annyian kételkednek — meg fog valósulni. Előbb vagy utóbb, de a vasutak ingyenesítése tényné válik.

Hogyan merjük mi ezt olyan határozottan kimondani? Honnét veszi a »Magyar Vasutas« azt a bátorságot, hogy egy olyan eszmének megvalósulását hirdesse, amelyet kivülről soha egyetlen magyarnyelvű újság hosszabban nem tárgyalt, amelyet nálunk alig néhány ember ismer és még kevesebb tart elfogadhatónak?

Egyszerűen onnét vesszük a bátorságot, ahonnét külföldön vették az eszme propagálói: a tények igazságából. Abból az igazságból, amely a vasutak ingyenesítésében nemcsak a vasuti alkalmazottak sorsának fellendülését, hanem az ország lakossága többségének olyan nagy előnyeit látja, amelyek előtt minden más állami vagy egyéni érdeknek háttérbe kell szorulnia.

Ez a kérdés: a vasutak ingyenesítése kicsiben ugyanaz a kérdés, ami az egész társadalom kérdése nagyban. Olvasóink bizonyára szívesen veszik, ha több teret szentelünk neki, mint amennyit egy furcsaságnak szokás.

Kezdjük előlről a dolgot. *Lehetséges-e a vasutak ingyenesítése?*

Hajdanában, amint tudjuk, minden hidon vámot, minden ut használatáért adót kellett fizetni. Az állam azt tartotta akkor a hidakról és utakról, amit ma a vasutakról: én csináltattam őket, én tartom fenn őket s ha valaki használja, akkor fizessen is értük; váltson bilétát. És mindenki fizette az utak s a hidak használatáért szépen a vámot, anélkül, hogy megütközött volna rajta, hogy fizetnie kell.

Ha valaki ebben az időben a hidak és utak ingyenesítéséről beszélt volna, szemébe kacagtak volna vagy pedig azt felelték volna neki: »Szép, szép, de kivihetetlen a dolog.«

És ma mégis ott vagyunk, hogy kerek a világon nincs az az országút, amelyikért fizetni kellene, ha közlekedik rajta az ember. A hidakon is csak itt ott maradt meg elmaradt országokban a vámfizetés kényszere. Magyarország fővárosának ugyan nem derogál hidpénzzel zsarolni a lakosait, a művelt külföldön azonban erre is alig akad példa.

Az államok mindenütt szépen csináltatják az új utakat, a városok építenek új hidakat. A romlott kövezetet ujjal cserélik fel, a megrongált hidakat javítják. Mi pedig egy krajcár fizetés nélkül sétálunk a fővárosi aszfalton s ha valaki felvetné az eszmét, hogy az országutért éppen úgy fizetni kellene, mint a vasutért, azt mondanák neki: «Talán megbolondult az ur!?»

Pedig a helyzet voltaképpen ugyanaz. Az országutakat éppen úgy közpénzből építik, mint az államvasutakat. Az aszfaltozó, kövezőmunkás bére éppen úgy közpénzből kerül ki, mint a pályafenntartási munkásé, meg a többi vasutasé. Az országut építésének és fenntartásának költségei éppen úgy közpénzből kerülnek ki, mint az államvasutéi. S az

országuton mégis ingyen az utazás, a vasuton mégis fizetni kell.

Miért ne lehetne a vasutak fentartására és építésére szükséges összeget éppen olyan forrásból meríteni, mint az országutét?

Honnét is kerül elő az országra való pénz?

Az utadóból, a kövezetadóból, amely a nagyobb jövedelmű, vagyonosabb embert terheli. Akinek háza, birtoka van, az fizet bizonyos összeget, amelyből utat építenek, aszfaltoznak, köveznek mindenki javára. Mindenki ingyen jár azon az uton, amelyet a vagyonosabbak pénzén építenek és tartanak fenn.

És ez jól is van így. A munkás, a vagyontalan ember felépíti a házat — másnak, megműveli a földet — másnak. Legáltalában azért az utért ne kelljen fizetnie, amit munkahelyéig megtesz — gyalog.

Vajon nem lehetne-e ugyanilyen módon egy újabb, a vagyonos osztályokat terhelő adóval ingyenessé tenni a vasutat?

Igenis lehetne. Nemcsak Magyarországról beszélünk s így nem vesszük elő a Máv. költségvetését annak a bebizonyítására, hogy ez a néhány millió, amelyet a személyforgalomból bevesz a Máv. igen könnyen volna pótolható vasutadóval. A nagyjövedelmű embereknek aránylag mindenütt kisebb az adóterhük, mint a vagyontalanoknak. Magyarországon pláne ilyen a helyzet, hiszen nálunk még progresszív adó sincsen, mint pl. Németországban Nyugodtan mondhatjuk, hogy a vasutadó százszor kevésbé terhelné a vagyonosokat — akik maguk is nagy összegeket költenek utazásra — mint amennyi előnnyel járna az ország egész lakosságára és a vasuti alkalmazottakra nézve.

Igen ám, — mondhatja valaki, — de ha ingyen lehet utazni, akkor sokkal többen utaznak, mint manap s így a személyszállítás költségei sokkal nagyobbak lesznek!

De ennek a valakinek csak részben van igaza. Az utazó-kezd nagy lesz ugyan, de az utazók száma keveset fog nőni egyszerűen azért, mert az ingyenutazás is időbe megy pénzbe kerülni. Vagy talán, akinek ma potyajegye van, örökké a vasuton ül? De-hogy. Aránylag alig utazik többet, mint ha meg kellene fizetnie a jegyét. De azért csak tegyük fel, hogy kétszeres volna a személyforgalom. Ez azonban még mindig nem jelent kétszeres költséget, mert a vasut ingyenes utazás esetén a jegyeladás, kezelés, ellenőrzés stb. nagy költségeit az utolsó krajcárig megtakarítaná. A fenmaradó többletet pedig éppen úgy pótolná a vasutadó, amint a főváros behozza az aszfaltozás költségeit a kövezetadón. A fővárosi háziurak pedig a kövezetadó ellenére sem kóborolnak éhesen, rongyosan az utcán. Nem kóborolnának a vagyonosok a vasutadó behozatala után sem.

Egy szó, mint száz: az ingyen utazás nem lehetetlen valami, sőt aránylag könnyen lehetséges dolog. Csak a szegény embereket kellene jobban kimélni, ahelyett, hogy a vagyonosokat kimélnék.

Most csak az a kérdés, kívánatos dolog-e? Majd legközelebb azt is megmagyarázzuk, hogy igen is nagyon kívánatos.

Üzemzavarok Olaszországban

Az olasz vasutigazgatóságok a már államosított s a még magánkézen levő vasutaknál egyaránt híresek arról, hogy a vasutakat kizárólag profitszerző vállalatnak tekintik. A vasutak célja az ő szemükben csakis az, hogy a részvényeket kamatoztassák.

Természetes, hogy ilyen felfogás mellett vigan folyik a vasutasnyuzás és mindenre tekintenek, csak a közönség érdekeire nem. *A vasutasok és a közönség érdekeinek elhanyagolása együtt jár, ezt tanulhatjuk az olasz vasutak folytonos üzemzavaraiból.*

Munkástársaink bizonyára emlékeznek még rá, mennyi bajuk volt olasz testvéreinknek

az igazgatóságokkal. A legkisebb, legjelentéktelenebb követelések teljesítését is sztrájkokkal, passzív rezisztenciával, szóval nagy erőfeszítéssel, a vasutak nagy anyagi kára árán kellett erős olasz testvérszervezetünknek kivívniok. Ilyen alkalommal folyton azt hajtogatták az igazgatóságok, hogy az államnak közbe kell lépnie, fegyverrel kell levernien a sztrájkot, mert aki a vasuti üzemekben okoz zavart, az kárt tesz a nemzeti kereskedelemnek, a nemzeti iparnak, szóval az egész nemzeti vagyonosodásnak. Nos, ha büntetést érdemel mindenki, aki bármely okból vasuti üzemzavart okoz, akkor a létérdekeiért küzdő s esetleg sztrájkoló vasutasnál százszor inkább börtönbe való az az igazgatók és miniszterek, akik nem tekintvén a közönség legelőnyösebb érdekeit, folytonos üzemzavarokat okoznak profithajzásukkal s a befektetések elkerülésénél tapasztalható folytonos takarékoskodásukkal.

Nem sokára megnyílik az olasz vasutas kiállítás, amely alkalommal számos olyan dolog kerül napvilágra az olasz vasutak köréből, ami megfontolást igényel Magyarországon is. Megfontolást odafent is és miközöttünk is.

A vasutasok iránt könyörtelen, a közönség érdekeivel szemben kiméletlen vasutigazgatóságok évekig tartó vétkes hanyagságának következményeit nem lehet egy-kettőre megszüntetni s így a hivatalnokok s alkalmazottak megfeszített buzgalma ellenére is éppen jelenlegi, rendkívül megerősödött forgalom idejében kétszeresen érezhető az olaszországi vasutak fogyatékosága. Mikor 1905 július 1-én a magánvasutak állami kezelésbe mentek át, minden téren hiányok mutatkoztak: számos nagyobb forgalmu vonalon hiányzott a második vágány, a pályaudvarokon nem volt megfelelő hely az üres kocsik rendbeszedésére és félrerakására, végül nem volt elegendő számu mozdony, teher- és személyszállító-kocsi. A nyilvános munkák minisztériuma és az államvasutak üzletvezetősége hirtelenben olyan óriási feladattal találták magukat szemben, melynek megoldására semmiképpen sem volt előkészülve.

A vasutigazgatóság a hiányok pótlásánál és a szükségletek kielégítésénél éppenséggel nem haladt a szükséges gyorsasággal előre, nehogy tulságos sok profitot veszítsen; így pl., bár a mozdonyokban való hiány folytást kellemetlen kiségitő-manőverezéshez, sőt súlyos következményekkel járó üzemi zavarokhoz vezetett, az első 500 mozdonyt csak 1905 novemberében s a további 200 dbot pedig csak 1906 februárjában rendelték meg; a belföldi gyárak, amelyeknél rendelték meg csaknem az egész szállítmányt, hogy az olasz honi ipart, értsd az olasz gyár ezek zsebet pártolják, ilyen rövid idő alatt persze nem tudnak annyit előállítani. Most az áru- és személyforgalom az ország ált. gazdasági fellendülésének és a nagy milánói kiállításra való előkészületek következtében különösen a legutolsó évben rendkívüli módon — körülbelül 10 százalékkal megnövekedett. A vasutigazgatóságnak most korlátozott eszközeivel fokozódott kívánalmakat kellene kielégíteni. Talán ma már nem is hiányzott belőle a buzgalom, hiszen annyira vitte a dolgot, hogy ennek az évnek két első hónapjában a milánói teherpályaudvaron 30,300 teherkocsirakományt raktak ki az előző év ugyan-ezen két hónapjának 21,425 kocsijával szemben, tehát csaknem egy harmadával többet. De bár nagyobb forgalmat elégitettek ki, azért mégis sok komoly panaszra van ok. A szénhiány, mely a genuai kikötővel való hiányos összeköttetésre, a raktárak elégtelenségére és a kocsihányra vezethető vissza, a gyárakat hónapok óta akaratlanul is a bukás veszélyével fenyegeti. De ez még nem elég; *a vasutigazgatóság kénytelen a forgalmat korlátozó intézkedéseket tenni.* Így pl. április 3—6-ig egész Olaszországban semmiféle teherárurakományt nem vettek föl Milanó felé azon áruk kivételével, me-

lyeket a kiállításra küldöttek; a következő napokon még ezt a kivételt is részben meg kellett szüntetni. Ez a tény nem csak a profitdüh méltó büntetése, de a viszonyok illetően állapotából kifolyólag súlyos kárt szenved a kiállítási munkálatok előhaladása is.

A kiállítás német szakasza most már csaknem egészen készen áll, mert a szükséges dolgokat idejében és apránként küldték Milanóba. Ellenben Franciaország egyszerre küldött 600 kocsit, Svájc pedig egy egész vonatot. A milánói raktárak ilyen torlódásra nem rendelkeznek elegendő hellyel és azért a küldemények jelentős részét kénytelenek a közben eső állomásokon hevertetni. Még nagyobb kára lesz a kiállításnak az olasz államvasutnak a forgalmát korlátozni akaró politikája miatt a látogatottság terén. *A viteldij mérséklések*, melyeket Bianchi vasuti főigazgató a kiállítás látogatói számára fentartott, sokkal kisebb méretűek, mint hasonló alkalmakkor szokott lenni és egyes városok számára, amilyen például Firenze (Flórenc) teljesen jelentéktelenek. A kiállítást rendező bizottság és a milánói képviselők minden befolyásukkal iparkodtak Carmine miniszternél és Bianchi vasuti főigazgatónál odahatni, hogy ilyen fontos alkalomra nagyobb díjmérséklést érjenek el. Bianchi azonban elutasította őket azzal az indokolással, hogy a díjak nagyobb leszállításával nem szabad nagyon erős személyforgalmat létrehozni, mert a vasutak mai állapotukban nincsenek olyan körülmények közt, hogy azt lebonyolíthatják; a miniszter sajnálatát fejezte ki afelé, hogy a vasutigazgatóra semmiféle nyomást sem gyakorolhat, mert az igazgató felelős az üzem rendes lebonyolításáért és rendes állapotban tartásáért és azért minden rendszabályozásnál, mely a forgalom áradatának nagyságát befolyásolja, szabad kezet kell nyernie. Ez nem az első eset, mikor a vasuti mizériák az igazgatóságot a személyforgalom terén is korlátozó rendszabályok alkalmazásában kényszerítik. A római «olympiai játékokon» résztvevő csapatok számára a viteldijnek közel 75 százalékkal állapították meg a díjmérséklést. Ennek következtében hatalmas idegen-vándorlás indult meg a főváros felé, a vasutak eszközei nem voltak elegendők és az igazgatóság a viteldij-mérséklést kénytelen volt visszazívni. Nyilvánvalóan most is attól fél az igazgatóság, hogy a kiállítás alkalmával hasonló, kellemetlen teher nehezedik a vállára s így iparkodik annak jó eleve elejét venni.

Egy szó, mint száz, az alkalmazottak s a közönség érdekeinek háttérbe szorítása egy forrásból ered: a haszonszerzés fokozásának vágyából. Egyforma a forrásuk és egyformán meg is bosszulják magukat, mert alkalmadtán az alkalmazottak követeléseinek megtagadása éppen úgy nagy károkat és üzemzavarokat idéz elő szükségszerűen, mint a berendezések körül az oktalan takarékoskodás.

A termes-kocsik költségeivel bizonyára Olaszországban se takarékoskodtak.

Szervezeti ügyek.

Azon munkástestvéreink, akik május elsejét a nagy naphoz méltóan akarják megünnepelni, délután 2 órakor találkoznak a József főherceg szállodában.

Országos Szövetségünk alakuló közgyűlését Budapesten május hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg az Iparos képző protestáns-egylet dísztermében (Alföldi-utca 13. sz.) a Kerepesi temető 1-ső kapujával szemben.

Haladéktalanul meg kell választani a küldötteket az alapszabályok értelmében.

A megválasztott küldöttek azonnal bejelentendők a központnak, hogy az igazolványok szétküldését megkezdhessük.

A közgyűlésre mérsékelt számú vendégjegyeket bocsátunk ki s erre előjegyzéseket elfogadunk.

Minden szolgálati hely, ahol 50 tagnál kevesebb van, 1 küldöttet választhat, minden további 50 tag egy-egy küldöttet, az 50-en felüli töredék még egy küldött választásra jogosít.

Munkástestvérek!

Rohamosan közeleg az idő, amidőn Szövetségünket megalakíthatjuk, az idő rövid, tegye meg mindenki kötelességét, fáradhatatlanul kell folytatni a taggyűjtést. Az aláírt ívek beküldendők a központnak, hogy megállapíthassuk a küldöttek számát.

Egyesült erővel, a jövőbe vetett hit reményével fogjunk a nagy munkához, hogy Szövetségünk sziklaszilárd alapra helyezve, megkezdhesse áldásos működését.

Testvéri üdvözléssel:

a vasúti munkások orsz. Szövetségének
előkészítő-bizottsága.

Figyelem pécsi Máv. műhelymunkások! Folyó hó 29-én délelőtt 9 órakor a Scholz-sörházban összerétekezlet tartunk és kérjük a munkástársakat a pontos megjelenésre.

Napirend: 1. Beszámoló a Konzum-közgyűlésről. 2. Havi jelentés április hóról. 3. Küldöttek választása a május hó 6 ikán tartandó központi alakuló gyűlésre.

Ügyünk fontossága megköveteli, hogy valamennyien ott legyünk. *Az egybehívók.*

Értesítés. Több oldalról hozzánk intézett kérdésre kijelentjük, hogy május hóban még a lapra kell előfizetni. Szövetségi tagdíjak június hó 1-től lesznek elfogadva. Az átmeneti állapot megkívánja ezt, különben az adminisztrációban zavar állana be.

Értesítjük a pályaőr, raktár és pályamunkás kartársainkat, hogy az emlékirat a Szövetségünk megalakulása után lesz az illetékes helyen átadva. Ezen időt fel kell használni erőteljes szervezkedésre, mozgalmunkba be kell vonni az indifferens munkástársainkat, mert csak úgy várhatunk eredményt, ha céltudatosan szervezett, harcra kész tábor kívánja az emlékiratunkban foglalt jogos kívánások megvalósítását.

Értesítjük munkástársainkat, hogy a Szövetség alapszabályai elfogytak és csak a megalakulás után lesz újra nyomtatva. Ott, ahol még van felesleges a régiékből, sziveskedjenek a központnak beküldeni.

LEVELEZÉS.

Nyugati p. u. (Műszaki kocsihivatal). Ezen az uton kérjük és figyelmeztetjük Schmidt László főnök urat, hogy azt, amit a jobb kezével megadott a munkásnak, a ballal ne vegye el. Ugyanis az éjjeli csapatnak egyszersmindenkorra megadta vásár- és ünnepnapokra a 3 órás fizetést, mivel 24 órát dolgoznak és azonfelül minden napra egy órát, mivel 10 óra helyett 11-et dolgoznak. Ez rendben van. De már az nincs, hogy 7 napra — mert ennyi van egy hétben — 6 órát és ha ünnep esik közbe, 5 órát vezetnek be. Ezt a nem olyan nehezen érthető dolgot értesse meg főnök ur a megbízottjával, ne kelljen annak megtörténnie, hogy erre a szervezet vasúti munkások tanítsák meg az illető urat.

Ezenfelül arra is kérjük a főnök urat, hogy a lámpakezelőkhöz beosztott munkások bérét igazságosan számoltassa el. A kocsitisztításnál a munkaidő 10 óra és a lámpakezelőknél 24 óra és a munkás ugyan-

azt az 1 frt 20 kr. bért kapja a lámpakezelőknél 24 órára, amit a kocsitisztítóknál 10 órára kap. Az sem járja, hogy oda rendel a főnök ur 1 frt 30 kr.-os munkást a lámpakezelőkhöz, de mivel ott csak 1 frt 20 kr. a bér, tehát helyette egy forint husz krajcáros munkást számolnak el, aki nem is volt a lámpakezelőknél. És ha jön a jutalékosztás, akkor a főnök ur titkos tanácsosa, valami Buzek nevű altiszt azt mondja: — Magának nem jár jutalék, mert maga 1 frt 30 kr.-os munkás.

Persze, az, akinek csak a neve lámpakezelő, az nem is meri kérni a jutalékokat, mert hiszen nem is volt ott soha. Kérjük a főnök urat, mi történik ezeknek a szegény embereknek a jutalékával?

Végül kérdezzük, intézkedett-e már a főnök ur, hogy az a 125 ember abból a disznóliszertü valamiből, amiben még mindig szinlődik, kilakoltassék?

Arad. (Az Acsev. munkásai.) A pompás jövedelmet, dus osztalékokat hozó «Arad-Csánádi Egyesült Vasutak» munkásainak állapota egy szikrával sem jobb a Máv. vagy a Déli vasut munkásainak helyzeténél. Sőt sok tekintetben komiszabb. A helyzet javulására való kilátás pedig annyival inkább szomorubb, mert az Acsev. munkásainak körében a szervezkedés ügye meg sem közelíti a Déli vasutiakét, vagy a Máv. munkásaiét. Nincs arra kilátásunk ez idő szerint, hogy a szervezkedés hatalmával javítsunk sanyaru helyzetünkön, mert nálunk nem csupán a közönyösség szegődik kerékkötőnek, hanem még olyan rövideszü árulók is akadnak, akik a szervezkedés Judásainak csapnak fel, hogy megkapják ama harminc ezüst pénzt, amelyért Krisztust eladták.

Rendkívül jellemző és tanulságos ez a történet. Az itteni munkások is tudatára ébredtek annak, hogy a dusan jövedelmező Acsev.-nak ők olyan kizsákmányolt páriái, akik napról-napra tengődnek az ő nyomoruságos keresetükből és joguk volna arra, hogy tisztességesebb bérért emeljék fel a szavukat. De nézzük csak, hogy azok a munkások, akikben a szervezetség érzete az öntudatot felébresztette, azok nyíltan kérik és követelik a jussukat, míg a szervezetten, öntudat nélküli munkás kerülő uton, árulkodással, hízélgéssel, talpnyalással igyekszik hozzájutni ahhoz, ami anélkül is megilletné.

Ime az Acsev. igazgatóságához egy kis csoport munkás instanciát adott be, amelyben kérik, hogy állítsák fel a nyugdíj-pénztárt a Máv-nál levő mintájára. *Ennek ellenében megígérik, hogy ők n: m lépnek be semmiféle szervezetbe.* Ez már igazán gyalázatos és árulás az összmunkásság érdekei ellen. Sőt tovább mentek. Kiállítottak egy nyilatkozatot, melylyel szintén a vasúti munkások érdekeit akarták az igazgatóságnak áruba bocsájtani és minden munkással alá akarták iratni. Az ívet elolvasni sem hagyták és csupán a szervezett munkásság éberségének köszönhető, hogy ez a gyalázatos árulás nem sikerült. Még a mi lapunkat, a *Magyar Vasutas* is beszenyezték azzal, hogy a memorandumhoz mellékeltek, bizonyosan elrettentő példának, hogy ime, mi lesz a vasutasból, ha a szervezetbe lép.

Ezek az áruló kufárok, akik talpnyalással, árulkodással akarják kikunyorálni maguknak a bérjavítást, megérdemlik a szervezett vasutasok mély sajnálkozását és megvetését. Az Acsev. munkásai ily módon sosem juthatnak ahhoz, hogy jogos kívánalmaik kielégítést nyerjenek. Lebegjen szemük előtt példaképpen a Déli vasutas munkástestvérek szervezkedése és a Máv. munkásokéi. Tömörüljenek szervezetbe és a szervezetség hatalmával biztosan kivívhatják követeléseiket, melyeket kerülő utakon, az összmunkásság érdekei ellen intézett támadásokkal, árulkodással sosem érnek el.

A kereseti viszonyok mutatják legjobban, hogy itt óriási szükség van a szervezkedésre. **A napibérek a következők:**

1. Kocsi-műhely: 2:20 k-tól 2:80 k-ig.
  2. Eszterga-műhely: 2:20 k-tól 3:20 k-ig. 50 százalék szabad keresés.
  3. Kovácsok: 2:20 k-tól 2:40 k-ig. A tízi emberek jobb díjazást kapnak: 3:80 k-tól 4:00 k-ig.
  4. Asztalosok: 2:80 k-tól 3:60 k-ig. Százalék volt, de elvették.
  5. Rézmlívesek: 2:60 k-tól 3:80 k-ig. Százalék nincs.
  6. Mozdony-szerelde: 2:40 k-tól 3:60 k-ig. 16—20 év múlva csoportvezetőnek 4:20 k.
  7. Kazánkovács: 2:40 k-tól 3:00 k-ig. A csoportvezetőnek 4:20 k van.
  8. Motor-osztály: 2:20 k-tól 3:40 k-ig. Százalék nincs. A tulajorázásért 50 százalék jár.
  9. Fényező: Csak egy tanult fényező van, a többi összeszedett mindenféle, akit tetszés szerint fizetnek.
- Ez mutatja legjobban, hogy nálunk az Acsev.-nál óriási szükség van a szervezkedésre. Acsev. munkásai, szervezkedjétek!

Kőbánya alsó p. u. (Raktári munkások helyzete.) Hogy a munkaidő pontos és egyöntetű szabályozása mennyire szükséges volna, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint az a türehtetlen állapot, mely nálunk uralkodik. Mi még *husvét napján is zsákkoltunk és a múlt vasárnap trágyát szedtünk.* Más munkás megy a templomba, vagy szórakozik és mi baromi munkát végezzük. A sörházak a fuvarlevelet 8—9 óra tájban hozzák el és akkor nekünk kell izzadni. Ja, mert a főnök urnak jön a láza sör ajándékba és nekünk meg azt mondják:

— Buta paraszt, dolgozz!

A raktárnok urnak is csak az a kedves munkás, aki ajándékot hord neki. Tessék csak panaszra menni valakinek a főnök urhoz. Olyan dühbe gurul, hogy meg se lehet állni előtte.

— Takarodjék ki, mert kilököm! — ez a rendes elintézése a panaszoknak.

Es ez a főnök ur, aki havonta 300 koronát vág zsebre, annak a munkásnak, akinek 80 fillérrel dugták ki a szemét és emiatt panaszkodott, röviden ennyit felelt:

— Elszámoltuk máshol.

Van egy raktárnokunk is, valami Grünberger nevű. Ennek panaszkodtunk, hogy itt valóságos nyuzak az embert, azzal elégettett ki bennünket:

— Menjenek Kossuthoz kenyeret kérni.

Ilyen állapotok vannak nálunk. Az egész nyomoruságunk és az apró basák hősködésének okát a munkások szervezetlenségében látjuk. Szervezkedjétek tehát munkástársaink, hogy ennek az ázsiai állapotnak vége szakadjon.

INNEN-ONNAN.

+ **Uj pályaudvar Szolnokon.** Már az 1904. évi beruházási törvény megalkotásával tervbe vétetett a szolnoki új fővétel épület megépítése, amely azonban a törvényen kívüli állapotban eddig megvalósítható nem volt. Most ismét aktuálissá vált az új épület létesítésének a kérdése és az építést még az idén meg fogják kezdeni. Az új épület közel félmillió koronába fog kerülni.

+ **A vasutas sorsa.** Pécsről jelentik: A baranya-szentlőrinci és pellérdi állomások között tegnap a Budapestre Pécsre érkező délutáni személyvonat elgázolt egy vasúti munkást. A szerencsétlen embert Tóth Józsefnek hívják, aki az egyik órház előtt a jelzőablak akarta közvetlenül a vonat előtt megfordítani, azonban a sinekről már nem tudott idejekorán félreugrani s a kerekek alá került. A vonat a szerencsétlenség után nyomban megállították s az összezúzott embert felvették s bevitték Pécsre, hol a kórházban most élet-halál között van.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Bíróucz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., Amazon-u. 6—8

C SERE.

Mely géplakatos volna hajlandó az István-telki vagy Északi főműhelyből Szolnokra cserélni. Bővebb felvilágosítás nyerhető Gaál vasesztergályostól István-telki és Északi főműhelyben.